

Samling af Afgørelser

FORSLAG TIL AFGØRELSE FRA GENERALADVOKAT
M. SZPUNAR
fremsat den 12. juli 2018¹

Sag C-238/17

**UAB »Renerga«
mod
AB »Energijos skirstymo operatorius«
AB »Lietuvos energijos gamyba«
procesdeltagere:
UAB »BALTPOOL«
Lietuvos Respublikos Vyriausybė
Achema AB
Achemos Grupė UAB**

(anmodning om præjudiciel afgørelse fra Vilniaus miesto apylinkės teismas (distriktsdomstolen i Vilnius (Litauen))

»Præjudiciel forelæggelse – det indre marked for elektricitet – direktiv 2009/72/EF – artikel 3, stk. 2 – offentlige serviceforpligtelser – artikel 3, stk. 6 – økonomisk kompensation – artikel 3, stk. 15 – medlemsstatens forpligtelse til at underrette Kommissionen om alle de foranstaltninger, der er truffet med henblik på at opfylde forsyningspligten og offentlige serviceforpligtelser – artikel 36, litra f) – regulerende myndighed«

1. Baggrunden for den foreliggende anmodning om præjudiciel afgørelse fra Vilniaus miesto apylinkės teismas (distriktsdomstolen i Vilnius, Litauen) er en tvist mellem en energiproducent og to købere om en påstået forsinket betaling af kompensation for offentlig service fra de sidstnævnte til den førstnævnte.

2. Mit forslag er, at Domstolen svarer således, at spørgsmålene fra den forelæggende ret ikke kan antages til realitetsbehandling, da der ikke er tale om en offentlig serviceforpligtelse i henhold til direktiv 2009/72/EF². Den foreliggende sag er ganske enkelt ikke omfattet af direktiv 2009/72.

¹ – Originalsprog: engelsk.

² – Europa-Parlamentets og Rådets direktiv af 13.7.2009 om fælles regler for det indre marked for elektricitet og om ophævelse af direktiv 2003/54/EF (EUT 2009, L 211, s. 55).

Retsforskrifter

EU-retten

3. 46. og 50. betragtning til direktiv 2009/72 har følgende ordlyd:

»(46) Overholdelse af kravene til offentlig service er et grundlæggende krav i dette direktiv, og det er vigtigt, at der i direktivet opstilles fælles minimumstandarder, som alle medlemsstater skal overholde, og hvormed der tages hensyn til målsætningerne om forbrugerbeskyttelse, forsyningssikkerhed, miljøbeskyttelse og ensartede konkurrenceniveauer i alle medlemsstater. Det er vigtigt, at kravene til offentlig service kan fortolkes nationalt på baggrund af nationale forhold, idet det forudsættes, at fællesskabslovgivningen overholdes.

[...]

(50) Kravene til offentlig service, herunder med hensyn til forsyningspligten og de fælles mindstenormer, der følger af dem, må styrkes yderligere for at sikre, at alle forbrugere, navnlig de sårbare, får gavn af konkurrencen og opnår rimeligere priser. Kravene til offentlig service bør fastlægges på nationalt plan under hensyntagen til de nationale forhold; medlemsstaterne bør dog respektere fællesskabsretten. [...]

4. Artikel 3, stk. 2, 6 og 15 i direktiv 2009/72 har følgende ordlyd:

»2. Medlemsstaterne kan under fuld iagttagelse af de relevante bestemmelser i traktaten, særlig artikel 86, ud fra almindelig økonomisk interesse pålægge virksomheder i elektricitetssektoren offentlige serviceforpligtelser, som kan omfatte leveringernes sikkerhed, herunder forsyningssikkerhed, regelmæssighed, kvalitet og pris samt miljøbeskyttelse, herunder energieffektivitet, energi fra vedvarende energikilder og klimabeskyttelse. Disse forpligtelser skal være klart definerede, og de skal være gennemsigtige, ikke-diskriminerende og kontrollerbare, og de skal sikre elektricitetsvirksomheder i Fællesskabet lige adgang til de nationale forbrugere. I relation til forsyningssikkerhed, energieffektivitet gennem efterspørgselsstyring og opfyldelse af miljømålsætningerne og målene for produktion af energi fra vedvarende energikilder, som omhandlet i dette stykke, kan medlemsstaterne indføre langtidsplanlægning, idet de tager hensyn til, at tredjeparter eventuelt ønsker at få adgang til systemet.

[...]

6. Såfremt der ydes økonomisk kompensation, andre former for kompensation og enerettigheder fra en medlemsstat til opfyldelse af forpligtelserne i stk. 2 og 3, skal dette ske på en ikke-diskriminerende og gennemsigtig måde.

[...]

15. Medlemsstaterne underretter efter gennemførelsen af dette direktiv Kommissionen om alle de foranstaltninger, der er truffet med henblik på at opfylde forsyningspligten og offentlige serviceforpligtelser, herunder forbrugerbeskyttelse og miljøbeskyttelse, og deres mulige virkninger på den nationale og internationale konkurrence, uanset om sådanne foranstaltninger kræver en undtagelse fra dette direktiv. De underretter derefter hvert andet år Kommissionen om enhver ændring, der foretages i sådanne foranstaltninger, uanset om sådanne foranstaltninger kræver en undtagelse fra dette direktiv.

5. Følgende fremgår af artikel 36, litra f), i direktiv 2009/72:

»Under udførelsen af de reguleringsopgaver, der er anført i dette direktiv, træffer den regulerende myndighed alle rimelige foranstaltninger for at nå følgende mål inden for rammerne af dens opgaver og beføjelser, jf. artikel 37, i tæt samråd med andre relevante nationale myndigheder, herunder konkurrencemyndigheder, når det er hensigtsmæssigt, og uden at det berører disses kompetencer:

[...]

sikring af, at systemoperatører og systembrugere får passende incitament, på både kort og lang sigt, til at øge effektiviteten af systemets præstationer og fremme integrationen af markedet.«

Litauisk ret

6. Direktiv 2009/72 er blevet gennemført i litauisk ret ved Energetikos įstatymas (energiloven), Elektros energetikos įstatymas (elektricitetsloven) og Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymas (lov om energi fra vedvarende kilder).

7. På grundlag af bestemmelserne i energiloven vedtog den litauiske regering den 18. juli 2012 Vyriausybės nutarimas nr. 916 Dėl Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų elektros energetikos sektoriuje teikimo tvarkos aprašo patvirtinimo (regeringsbeslutning nr. 916 om godkendelse af proceduren for ydelse af offentlig service i elektricitetssektoren). I medfør af punkt 3 i denne beslutning forvaltes »kompensation for offentlig service« i overensstemmelse med Vyriausybės nutarimas nr. 1157 Dėl Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų elektros energetikos sektoriuje lėšų administravimo tvarkos aprašo patvirtinimo (regeringsbeslutning nr. 1157 af 19.9.2012 om godkendelse af proceduren for forvaltning af midler til offentlig service i elektricitetssektoren).

8. I henhold til punkt 18.1 i beslutning nr. 916³ kan kompensation betalt til operatører af offentlige tjenester, som er anført i denne beslutning, midlertidigt suspenderes i overensstemmelse med betingelserne fastsat i beslutning nr. 1157, hvis udbyderen af offentlig service eller tilknyttede personer undlader helt eller delvist at betale kompensationen for offentlig service for den faktisk forbrugte elektricitet⁴, i overensstemmelse med punkt 16 i beslutning nr. 1157.

9. Beslutning nr. 1157 definerer for sin del »tilknyttede personer« (punkt 3.5)⁵. I punkt 26.1 fastsættes det, at distributionssystemoperatøren, den indkøbende virksomhed og forvalteren skal suspendere betaling af midler til udbydere af offentlig service, hvis disse udbydere og/eller tilknyttede personer ikke betaler midler til offentlig service for faktisk forbrugt elektricitet. Den samme bestemmelse definerer, hvornår betalingen af kompensation for offentlig service kan genoptages. Punkt 26.2 i beslutning nr. 1157 fastsætter, at hvis udbyderen af offentlig service udtræder af gruppen af tilknyttede personer, hvoraf mindst en person ikke helt eller delvist har betalt midler til offentlig service for forbrugt elektricitet, skal de udestående midler til offentlig service for ydelse af offentlig service først betales til udbyderen, når de tidligere tilknyttede personer har betalt alle de midler til offentlig service, som svarer til den forbrugte elektricitet indtil denne persons udtrædelse af gruppen af tilknyttede personer.

3 – Punkt 18.1 blev tilføjet beslutning nr. 916 ved en ændring gennemført ved regeringsbeslutning nr. 76 af 25.1.2016.

4 – Anmodningen om præjudiciel afgørelse indeholder ikke nærmere oplysninger hvad angår karakteren eller modaliteterne af denne kompensation for offentlig service med hensyn til faktisk forbrug.

5 – Den blev ændret ved regeringsbeslutning nr. 77 af 27.1.2016.

De faktiske omstændigheder, retsforhandlingerne og de præjudicielle spørgsmål

10. Sagsøgeren i hovedsagen, UAB »Renerga« (herefter »Renerga«), driver fem kraftværker, hvor den producerer elektricitet fra vedvarende energikilder. Renerga leder den producerede elektricitet ind i elektricitetsforsyningsnet.

11. Sammen med Achema og andre selskaber udgør Renerga en del af Achemos Grupė UAB (herefter »Achemagruppen«).

12. I henhold til kontrakter af 7. januar og 19. juni 2013 indgået mellem Renerga og de sagsøgte (AB Energijos skirstymo operatorius og AB Lietuvos energijos gamyba) forpligter Renerga sig til at sælge til de sagsøgte, som forpligter sig til at købe og betale for al den elektricitet, som Renerga producerer og leverer til forsyningsnettet. I henhold til disse kontrakter er prisen, som de sagsøgte skal betale til Renerga for denne elektricitet, sammensat af markedsprisen for elektricitet og kompensation for offentlig service, som svarer til forskellen mellem i) den faste takst for elektricitet produceret af Renerga i henhold til de i reguleringen fastsatte betingelser og ii) markedsprisen.

13. Ved meddelelse nr. 16-SD-108 af 25. februar 2016 meddelte forvalteren af kompensationer for offentlig service, BALTPPOOL, de sagsøgte, at i medfør af beslutning nr. 916 og nr. 1157 skulle betalingen af kompensation til Renerga for offentlig service fuldt ud suspenderes, indtil Achema eller andre tilknyttede personer fuldt ud havde betalt kompensation for offentlig service for den elektricitet, de faktisk havde forbrugt. Ifølge BALTPPOOL havde Achema ikke behørigt opfyldt sin forpligtelse til at betale kompensation for offentlig service for den faktisk forbrugte elektricitet. Idet Achemas kapital og den kontrollerende aktiepost i Renerga var ejet af Achemagruppen, skulle Achema og Renerga anses for tilknyttede personer.

14. Den 26. februar 2016 meddelte en af de to sagsøgte, AB Energijos skirstymo operatorius, Renerga, at betalingen af kompensation for offentlig service til Renerga var suspenderet. Den 8. marts 2016 sendte den anden sagsøgte, AB Lietuvos energijos gamyba, en lignende besked til Renerga, i hvilken den meddelte, at betalingen af kompensation for offentlig service til Renerga var suspenderet i et ubestemt tidsrum, og at betalingen til Renerga for den solgte elektricitet alene ville ske til markedsprisen.

15. Ved meddelelse nr. 16-SD-135 af 10. marts 2016 bekræftede BALTPPOOL over for Renerga, at betalingen af kompensation for offentlig service var suspenderet, og præciserede, at en faktura var blevet sendt til Achema den 31. januar 2016 på 629 794,15 EUR inklusive moms med betalingsfrist den 24. februar 2016. Da Achema ikke havde betalt denne faktura den 25. februar 2016, måtte betalingen af kompensation for offentlig service til Achema og enhver person, som anses for at være tilknyttet denne virksomhed, suspenderes.

16. Som resultat af de sagsøgtes undladelse af at opfylde deres forpligtelse til at betale Renerga den fulde pris for elektriciteten, som de køber – især delen vedrørende kompensation for offentlig service, hvis betaling var fastsat i kontrakterne som en del af elektricitetsprisen – har de sagsøgte opbygget en gæld på 1 248 199,81 EUR til Renerga som ubetalt kompensation for offentlig service.

17. Denne gæld blev tilbagebetalt til Renerga den 21. april 2016, som var den dato, hvor BALTPPOOL vedtog meddelelse nr. 16-SD-188 og nr. 16-SD-189 rettet til de sagsøgte vedrørende betaling af suspenderet kompensation for offentlig service.

18. Den 12. december 2016 anlagde Renerga sag ved Vilniaus miesto apylinkės teismas (distriktsdomstolen i Vilnius, Litauen) med påstand om, at de sagsøgte pålægges at betale henholdsvis 9 172,84 EUR og 572,82 EUR i erstatning, nemlig morarenter for forsinket betaling af kompensation for offentlig service i henhold til kontrakterne for køb og salg, der blev indgået henholdsvis den 7. januar og den 19. juni 2013. Renerga har endvidere nedlagt påstand om, at de sagsøgte pålægges at betale en årlig rente på 8,05%.

19. Henset til, at tvisten kræver afklaring af flere bestemmelser i direktiv 2009/72, har Vilniaus miesto apylinkės teismas (distriktsdomstolen i Vilnius, Litauen) ved afgørelse af 11. april 2017, som blev modtaget af Domstolen den 9. maj 2017, besluttet at udsætte sagen og forelægge følgende spørgsmål til Domstolens præjudicielle afgørelse:

- »1) Skal formålet om »sikring af, at systemoperatører og systembrugere får passende incitament, på både kort og lang sigt, til at øge effektiviteten af systemets præstationer og fremme integrationen af markedet«, der er opstillet i artikel 36, litra f), i direktiv 2009/72, for den regulerende myndighed, som udfører de i direktiv 2009/72 anførte reguleringsopgaver, forstås og fortolkes som et forbud mod at undlade at yde incitament (en undladelse af at betale kompensation for ydelse af offentlig service) eller en begrænsning heraf?
- 2) Henset til, at artikel 3, stk. 2, i direktiv 2009/72 bestemmer, at offentlige serviceforpligtelser skal være klart definerede, gennemsigtige, ikke-diskriminerende og kontrollerbare, og at artikel 3, stk. 6, i direktiv 2009/72 bestemmer, at økonomisk kompensation til udbydere af offentlig service skal ske på en ikke-diskriminerende og gennemsigtig måde, skal følgende afklares:
- 2.1) Skal bestemmelserne i artikel 3, stk. 2 og 6, i direktiv 2009/72 fortolkes som et forbud mod at begrænse incitamenterne til udbydere af offentlig service, hvis de behørigt opfylder de af dem påtagede forpligtelser, der er forbundet med ydelse af offentlig service?
- 2.2) Skal en forpligtelse i national ret, hvorefter betalingen af økonomisk kompensation, som udbydere af offentlig service modtager, skal suspenderes, uden at det afgørende er de aktiviteter inden for offentlig service, som udbyderen af en sådan service udøver, og de forpligtelser som vedkommende har påtaget sig, men hvor årsagen til begrænsningen (suspensionen) af betalingen af kompensationen for offentlig service knyttes til udførelsen af handlinger og forpligtelser ved en person – der er tilknyttet udbyderen af offentlig service (en kontrollerende indflydelse, der indehaves af den samme virksomhed som den, der har en kontrollerende indflydelse i udbyderen af offentlig service), og gøres betinget heraf – ved redegørelsen for midler til brug af offentlig service beregnet for denne virksomhed, anses for diskriminerende, uklar og begrænsende for den fair konkurrence som omhandlet i bestemmelserne i artikel 3, stk. 2 og 6, i direktiv 2009/72?
- 2.3) Skal en forpligtelse i national ret, hvorefter betalingen af økonomisk kompensation, som udbydere af offentlig service modtager, skal suspenderes, mens sådanne udbydere fortsat er forpligtede til at opfylde deres offentlige serviceforpligtelser og forbundne kontraktlige forpligtelser over for virksomheder, der køber elektricitet, anses for diskriminerende, uklar og begrænsende for den fair konkurrence som omhandlet i bestemmelserne i artikel 3, stk. 2 og 6, i direktiv 2009/72?
- 3) I henhold til artikel 3, stk. 15, i direktiv 2009/72, som pålægger medlemsstaterne hvert andet år at underrette Kommissionen om enhver ændring, der foretages i alle de foranstaltninger, der er truffet med henblik på at opfylde forsyningspligten og offentlige serviceforpligtelser, er en medlemsstat, som har indført national lovgivning om retlige foranstaltninger, der opstiller årsager, regler og mekanismer til begrænsning af den kompensation, der skal betales til udbydere af offentlig service, da forpligtet til at underrette Europa-Kommissionen om en sådan ny lovgivning?

4) Er det forhold, at en medlemsstat i national ret opstiller årsager, regler og mekanismer til begrænsning af den kompensation, der skal betales til udbydere af offentlig service, i strid med formålene med gennemførelse af direktiv 2009/72 og med generelle EU-retlige principper (retssikkerhed, berettigede forventninger, proportionalitet, gennemsigtighed og ikke-diskrimination)?«

20. Den 28. februar 2018 sendte Domstolen i henhold til artikel 101 i dens procesreglement en anmodning til den forelæggende ret om uddybende oplysninger, som den forelæggende ret besvarede den 26. marts 2018.

21. Der er blevet indgivet skriftlige indlæg af parterne i hovedsagen, af Achemagruppen, BALTPPOOL, den litauiske regering og af Europa-Kommissionen. Alle disse deltog i retsmødet den 3. maj 2018 med undtagelse af de sagsøgte.

Bedømmelse

Om formaliteten

Problemstilling

22. Den forelæggende ret søger med sine spørgsmål nærmere bestemt oplyst, hvorvidt forskellige bestemmelser i direktiv 2009/72 og de generelle principper i EU-retten er til hinder for anvendelsen af nationale regler, som over for energiproducenter giver mulighed for at suspendere betalingen af kompensation for offentlig service, der har til formål at fremme produktion af elektricitet fra vedvarende energikilder, indtil personer, som er tilknyttet de nævnte producenter, har betalt den kompensation for offentlig service, som de skylder for den elektricitet, som de faktisk har forbrugt.

23. Den foreliggende sag udspringer af en tvist, hvor kontrakter mellem elektricitetsproducenten, Renerga, og de to virksomheder, Energijos skirstymo operatorius og Lietuvos energijos gamyba, fastsætter, at den førstnævnte sælger al produceret elektricitet (som produceres fra vedvarende energikilder) til de sidstnævnte. De to indkøbende virksomheder er til gengæld forpligtet til at betale for den købte elektricitet. Hvad kontrakterne ikke forpligter Renerga til at gøre er rent faktisk at *producere* elektricitet. Jeg opfatter forklaringerne fra den forelæggende ret sådan, at kontrakterne udgør retsforhold, som er reguleret af civilretten.

24. Et særtræk ved den foreliggende sag er måden, hvorpå prisen for den købte elektricitet beregnes: En såkaldt kompensation for offentlig service lægges til elektricitetens markedspris. Denne kompensation for offentlig service, herunder reglerne for dens forvaltning, er navnlig fastsat i beslutning nr. 916 og nr. 1157.

25. Sagen for den forelæggende ret vedrører et søgsmål anlagt med påstand om erstatning for *forsinket betaling* af kompensation for offentlig service. Ergo vedrører disse spørgsmål udelukkende *reglerne for udbetalingen af sådan kompensation* og ikke tjenesteudbyderens (oprindelige) ret til kompensation for offentlig service endside den mulige klassificering af sådan kompensation som ulovlig statsstøtte.

26. Hvad spørgsmålene imidlertid forudsætter, er, at Renerga rent faktisk var underlagt offentlige serviceforpligtelser pålagt af en medlemsstat (Republikken Litauen).

27. Jeg mener ikke, at det forholder sig således, hvorfor det er min opfattelse, at den forelæggende rets præjudicielle spørgsmål ikke kan antages til realitetsbehandling. Der er ikke en handling fra en medlemsstat, som pålægger en offentlig serviceforpligtelse.

Artikel 3, stk. 2, i direktiv 2009/72

28. I henhold til artikel 3, stk. 2, i direktiv 2009/72 kan medlemsstaterne under fuld iagttagelse af traktaten, særlig artikel 106 TEUF, ud fra almindelig økonomisk interesse pålægge virksomheder i elektricitetssektoren offentlige serviceforpligtelser, som kan omfatte leveringernes sikkerhed, herunder forsyningsikkerhed, regelmæssighed, kvalitet og pris samt miljøbeskyttelse, herunder energieffektivitet, energi fra vedvarende energikilder og klimabeskyttelse. Artikel 106, stk. 2, TEUF fastsætter for sin del, at virksomheder, der har fået »overdraget« at udføre tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse, er underkastet traktaternes bestemmelser, navnlig konkurrencereglerne, i det omfang anvendelsen af disse bestemmelser ikke retligt eller faktisk hindrer opfyldelsen af de særlige opgaver, som er betroet dem.

29. Disse to bestemmelser har til fælles, at det er *medlemsstaterne*, som ud fra almindelig økonomisk interesse pålægger offentlige serviceforpligtelser (artikel 3, stk. 2, i direktiv 2009/72) eller overdrager udførelsen af tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse (artikel 106, stk. 2, TEUF).

30. Ingen af de litauiske retsakter, der er omtalt under retsforskrifterne i dette forslag til afgørelse, indeholder en offentlig serviceforpligtelse, som er pålagt Renerga.

31. Navnlig er beslutning nr. 916 og nr. 1157 begrænset til reguleringen af proceduren for ydelse af offentlig service i elektricitetssektoren og godkendelsen af proceduren for forvaltning af midler til offentlig service i elektricitetssektoren. Bestemmelserne i disse beslutninger pålægger ikke forpligtelser for elektricitetsproducenter, som bruger vedvarende energikilder. Det er ingen steder fastsat, at en virksomhed som Renerga er pålagt en forpligtelse til at producere eller transmittere sådan elektricitet.

32. Der mangler derfor en handling fra en medlemsstat.

33. Ej heller pålægger de indgåede kontrakter mellem parterne i hovedsagen en sådan forpligtelse.

34. Uanset spørgsmålet om, hvorvidt en privatretlig *kontrakt* i princippet kan indeholde en offentlig serviceforpligtelse pålagt af en medlemsstat, ser jeg ikke nogen offentlig *serviceforpligtelse* i kontrakten. Faktisk fastsætter kontrakterne, som blev indgået frivilligt, og som det fremgår uden indblanding fra offentlige myndigheder, alene, at Renerga forpligter sig til at sælge til de sagsøgte, som forpligter sig til at købe elektricitet, som Renerga producerer på sine kraftværker og leverer til forsyningsnettet, og som er energi fra vedvarende energikilder. Det ser ud til, at Renerga alene udøvede sin aftalefrihed og således påtog sig en forpligtelse⁶ på et frivilligt grundlag. Sådanne handlinger kan efter min opfattelse ikke fortolkes som en forpligtelse i henhold til artikel 3, stk. 2, i direktiv 2009/72.

35. Derfor kan Republikken Litauen ikke have pålagt en offentlig serviceforpligtelse som omhandlet i artikel 3, stk. 2, direktiv 2009/72.

36. Interessant nok synes det også at være den forelæggende rets opfattelse, for mens denne ret fastslår, at Renerga i henhold til punkt 7.1 og 8.1 i beslutning nr. 916 betragtes som udbyder af offentlig service⁷, anser den selv Renerga for ikke at have været pålagt en offentlig serviceforpligtelse *i henhold til artikel 3 i direktiv 2009/72*, hvilket er kommet frem i dens svar på Domstolens anmodning om uddybende oplysninger.

6 – Til at sælge, men ikke producere.

7 – Uden, som det er anført ovenfor i dette forslag til afgørelse, at præcisere, hvori den offentlige service består.

37. For at fuldende billedet skal det fremhæves, at det er uden betydning for nærværende anmodning om præjudiciel afgørelse, at Renerga, som beskrevet af den forelæggende ret, behørigt har opfyldt sine kontraktmæssige forpligtelser, hvilket vil sige, at Renerga har ført elektricitet fra sine vedvarende energikilder til de sagsøgte forsyningsnet, hvorimod sidstnævnte har forsømt at opfylde deres modforpligtelse til i overensstemmelse hermed at betale Renerga den fulde købspris for elektriciteten, herunder kompensation for offentlig service.

38. Spørgsmålet om, i hvilket omfang kontraktens parter ikke har opfyldt deres forpligtelser, som følger af disse kontrakter, og spørgsmålet om, hvorvidt de i denne sammenhæng kan henholde sig til beslutning nr. 916 og nr. 1157, skal afgøres af de nationale retter. Som forklaret finder direktiv 2009/72 ikke anvendelse her.

39. Jeg er udmærket klar over, at når de af de nationale retter forelagte spørgsmål vedrører fortolkningen af en bestemmelse i EU-retten, er Domstolen i princippet forpligtet til at træffe afgørelse herom⁸. Den foreliggende sag tillader efter min opfattelse imidlertid ikke Domstolen at give et brugbart svar på de forelagte spørgsmål, henset til, at det er ret tydeligt, at den anmodede fortolkning af forskellige bestemmelser i direktiv 2009/72 ikke har nogen forbindelse til sagens faktiske forhold eller dens formål⁹.

Resultatet

40. Alle disse betragtninger giver mig anledning til at konkludere, at den foreliggende anmodning om præjudiciel afgørelse ikke kan antages til realitetsbehandling.

Om realiteten (på et hypotetisk grundlag)

41. Den resterende del af min bedømmelse foretages for det tilfælde, at Domstolen ikke er enig i min hidtidige analyse og i stedet beslutter at besvare spørgsmålene fra den forelæggende ret.

Det første spørgsmål

42. Med det første spørgsmål søger den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om artikel 36, litra f), i direktiv 2009/72 skal fortolkes således, at den forbyder den regulerende myndighed at undlade at yde incitamenter, herunder kompensation for offentlige serviceforpligtelser, eller at begrænse sådanne incitamenter.

43. Artikel 36 i direktiv 2009/72 fastsætter de overordnede mål for den regulerende myndighed. Den fastslår, at den regulerende myndighed under udførelsen af de reguleringsopgaver, der er anført i dette direktiv, skal træffe alle rimelige foranstaltninger for at nå en række mål¹⁰, hvor et af disse mål er at sikre, at systemoperatører og systembrugere får passende incitamenter, på både kort og lang sigt, til at øge effektiviteten af systemets præstationer og fremme integrationen af markedet [artikel 36, litra f)].

44. Jeg kan ikke se, i hvilket omfang fortolkningen af denne bestemmelse er relevant i forhold til tvisten i hovedsagen.

8 – Jf. dom af 17.7.97, Leur-Bloem (C-28/95, EU:C:1997:369, præmis 25), og af 2.3.17, Pérez Retamero (C-97/16, EU:C:2017:158, præmis 21).

9 – Jf. tilsvarende situationer i dom af 7.7.2011, Agafitei m.fl. (C-310/10, EU:C:2011:467, præmis 27), og af 2.3.2017, Pérez Retamero (C-97/16, EU:C:2017:158, præmis 22).

10 – Alt dette inden for rammerne af deres opgaver og beføjelser, som fastsat i artikel 37, i tæt samråd med andre relevante nationale myndigheder, herunder konkurrencemyndigheder, når det er hensigtsmæssigt, og uden at det berører disses kompetencer.

45. Denne sag vedrører ikke handlinger foretaget af den regulerende myndighed¹¹. Det er endvidere intetsteds af den forelæggende ret redegjort for, hvorledes den midlertidige suspensering af kompensation til producenter af elektricitet, der fremstilles fra vedvarende energikilder, er forbundet med et incitament, hvis formål er at øge effektiviteten af systemets præstationer.

46. Mit forslag til besvarelse af det første spørgsmål er derfor, at artikel 36, litra f), i direktiv 2009/72 ikke forhindrer anvendelsen af nationale regler, der giver mulighed for at suspendere betalingen af kompensation, som har til hensigt at fremme produktionen af elektricitet fra vedvarende energikilder, indtil personer, der er tilknyttet producenten, har betalt kompensation for offentlig service for faktisk forbrugt elektricitet.

Det andet spørgsmål

47. Med det andet spørgsmål ønsker den forelæggende ret at fastslå, om artikel 3, stk. 2 og 6, i direktiv 2009/72 er til hinder for national lovgivning, som – af grunde, der ikke direkte er forbundet med de aktiviteter, som producenter af elektricitet fra vedvarende energikilder udøver, men som tilskrives de aktiviteter, som udøves af personer, som er tilknyttet producenten – tillader at suspendere betalingen af kompensation for offentlig service til producenter, selv hvis de opfylder alle kontraktmæssige forpligtelser over for de virksomheder, som køber elektricitet af dem. Den forelæggende ret ønsker endvidere at få afklaret, om ordninger for betaling af kompensation, som muliggør suspensering af betaling af sådan kompensation, skal anses for diskriminerende, uklare og begrænsende for konkurrencen.

48. Det følger af artikel 3, stk. 6, i direktiv 2009/72, at såfremt der ydes økonomisk kompensation, andre former for kompensation og enerettigheder fra en medlemsstat til opfyldelse af forpligtelserne i stk. 2 og 3, i denne bestemmelse, skal dette ske på en ikke-diskriminerende og gennemsigtig måde.

49. Udtrykket »såfremt« i denne bestemmelse indikerer, at medlemsstater ikke er forpligtede til økonomisk at kompensere virksomheder, som er pålagt offentlige serviceforpligtelser i henhold til artikel 3, stk. 2, i direktiv 2009/72.

50. Det skal desuden påpeges, at det følger af 46. betragtning til direktiv 2009/72 – som fastsætter, at der er opstillet »fælles minimumstandarder« i direktivet, som bl.a. tager hensyn til miljøbeskyttelse – at direktivet ikke fuldt ud og udtømmende harmoniserer alle aspekter, som det omfatter.

51. På intet punkt indeholder direktivet detaljerede regler for anvendelsen af støtteforanstaltninger til udbydere af offentlig service i medlemsstaterne. Jeg udleder heraf, at så længe de respekterer de generelle principper, såsom principperne om ikke-diskrimination og gennemsigtighed, råder medlemsstaterne over et vist skøn.

52. Endelig har Domstolen også fastslået, hvad angår forløberer til direktiv 2009/72¹², at medlemsstaterne har ret til at fastlægge rækkevidden og tilrettelæggelsen af deres tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse. De kan særligt tage hensyn til egne indenrigspolitiske mål¹³.

11 – I henhold til artikel 35, stk. 1, i direktiv 2009/72 udpeger hver medlemsstat en enkelt national regulerende myndighed på nationalt plan. Anmodningen om præjudiciel afgørelse angiver ikke, hvilket organ Republikken Litauen har udpeget som en sådan myndighed (det er den nationale kommission for kontrol med priser og energi – <https://ec.europa.eu/energy/en/national-regulatory-authorities>). Der henvises i stedet to steder til den litauiske regering.

12 – Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2003/54/EF af 26.6.2003 om fælles regler for det indre marked for elektricitet (EUT 2003, L 176, s. 37).

13 – Jf. dom af 21.12.2011, ENEL (C-242/10, EU:C:2011:861, præmis 50).

53. Jeg foreslår derfor, at svaret på det andet spørgsmål bør være, at artikel 3, stk. 2 og 6, i direktiv 2009/72 ikke er til hinder for national lovgivning, som – af grunde, der ikke direkte er forbundet med de aktiviteter, som producenter af elektricitet fra vedvarende energikilder udøver, men som tilskrives de aktiviteter, som udøves af personer, som er tilknyttet producenten – tillader at suspendere betalingen af kompensation for offentlig service til producenter, selv hvis de opfylder alle kontraktmæssige forpligtelser over for de virksomheder, som køber elektricitet af dem.

Det tredje spørgsmål

54. Med det tredje spørgsmål spørger den forelæggende ret, om Republikken Litauen i henhold til artikel 3, stk. 15, i direktiv 2009/72 var forpligtet til at underrette Kommissionen om indførelsen i national lovgivning af muligheden for at suspendere betaling af en støtteforanstaltning til udbydere af offentlig service.

55. Artikel 3, stk. 15, i direktiv 2009/72 kræver, at medlemsstaterne underretter Kommissionen om alle de foranstaltninger, der er truffet med henblik på at opfylde forsyningspligten og offentlige serviceforpligtelser, herunder miljøbeskyttelse, uanset om sådanne foranstaltninger kræver en undtagelse fra dette direktiv. De skal også hvert andet år underrette Kommissionen om enhver ændring, der foretages i sådanne foranstaltninger, igen uanset om sådanne foranstaltninger kræver en undtagelse fra dette direktiv.

56. Jeg kan ikke forstå, hvordan en ændring og suspendering af betalingsordninger skulle kunne udgøre en foranstaltning, der *opfylder* en offentlig serviceforpligtelse som omhandlet i artikel 3, stk. 15, i direktiv 2009/72.

57. Mit foreslåede svar på det tredje spørgsmål er derfor, at artikel 3, stk. 15, i direktiv 2009/72 ikke kræver, at medlemsstaterne underretter Kommissionen om indførelsen i national lovgivning af muligheden for at suspendere betaling af en støtteforanstaltning til udbydere af offentlig service.

Det fjerde spørgsmål

58. Med det fjerde spørgsmål søger den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om en medlemsstats opstilling i national lovgivning af grundlæggende regler og mekanismer til begrænsning af den kompensation, der skal betales til udbydere af offentlig service, er i strid med formålene med gennemførelse af direktiv 2009/72 og med generelle EU-retlige principper (retssikkerhed, berettigede forventninger, proportionalitet, gennemsigtighed og ikke-diskrimination).

59. De fremsendte oplysninger fra den forelæggende ret sætter mig ikke i stand til at vurdere, i hvilket omfang de ovenfor nævnte generelle EU-retlige principper ville være overtrådt.

60. Desuden er de relevante elementer allerede behandlet i afsnittene om formaliteten og det andet spørgsmål. Hvis det kunne lægges til grund, at sagens genstand var omfattet af direktiv 2009/72, ville der ikke være behov for at anvende de principper i den primære EU-ret, som er anført af den forelæggende ret.

Forslag til afgørelse

61. I lyset af ovenstående betragtninger foreslår jeg Domstolen at besvare de præjudicielle spørgsmål fra Vilniaus miesto apylinkės teismas (distriktsdomstolen i Vilnius, Litauen) som følger:

»Anmodningen om præjudiciel afgørelse af 11. april 2017 fra Vilniaus miesto apylinkės teismas (distriktsdomstolen i Vilnius, Litauen) kan ikke antages til realitetsbehandling.«